

VRHOVNO DRŽAVNO TUŽILAŠTVO CRNE GORE (VDT)

Tatjana Begović, v.d. Vrhovnog državnog tužioca

Podgorica, 21. decembar 2023.

Predmet: Apel za preispitivanje pokretanja prekršajnog postupka protiv Bobana Batrićevića zbog kolumne ["Torokanje po metodologiju i Đaonikiju"](#)

Poštovana gospođo Begović,

obraćamo se apelom da državno tužilaštvo hitno odustane od prekršajnog gonjenja istoričara Bobana Batrićevića.

Državna tužiteljka Snežana Šišević, iz Višeg državnog tužilaštva u Podgorici, pokrenula je prekršajni postupak protiv istoričara Bobana Batrićevića zbog kolumne ["Torokanje po metodologiju i Đaonikiju"](#), u kojoj je istoričar kritikovao kontraverzne stavove predvodnika Srpske pravoslavne crkve (SPC), mitropolita Joanikija i episkopa budimljansko-nikšićkog Metodija. Prvo ročište u tom postupku zakazano je za sutra, 22. januara 2024. godine.

Nakon što je državna tužiteljka Šišević procjenila da u radnjama osumnjičenog Batrićevića nema elemenata bića krivičnog djela, podnijela je zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka Sudu za prekršaje u Podgorici, zbog, kako ona cijeni, činjenice da je u objavljenoj kolumni osumnjičeni prekršio član 19 Zakona o javnom redu i miru CG, koji glasi: "Ko na javnom mjestu govorom, natpisom, znakom ili na drugi način vrijeđa drugog po osnovu nacionalne, rasne ili vjerske pripadnosti, etničkog porijekla ili drugog ličnog svojstva, kazniće se za prekršaj novčanom kaznom od 250 eura do 1.500 eura ili kaznom zatvora do 60 dana."

Kako je jedna od Vaših ingerencija i da vršite nadzor nad radom državnih tužilaštava neposrednim uvidom u rad svakog državnog tužilaštva i preduzimanjem drugih odgovarajućih mjera za efikasan i zakonit rad državnog tužilaštva, molimo Vas da ispitajte radnje koje je preduzela državna tužiteljka Šišević i obustavite prekršajni postupak, jer se stara praksa, da se za "verbalni delikt" zbog kritike vlasti išlo i u zatvor, ne smije vraćati u državu koja je članica Savjeta Evrope i pretenduje na članstvo u Evropskoj uniji.

Smatramo da tekst Batrićevića “Torokanje po metodologiju i Đaonikiju” sadrži oštar ali kritički osvrt na izjave javnih ličnosti, koje činjenica da su visoki sveštenici Srpske pravoslavne crkve (SPC) sama po sebi ne štiti od kritike u demokratskom društvu u kojem oni aktivno djeluju. Zabrana kritikovanja vjerskih velikodostojnika je karakteristika teokratija kao što su npr. Iran, Pakistan ili Avganistan, a Crna Gora je ipak demokratija.

Pomenuti tekst ne sadrži “vrijeđanje drugog po osnovu vjerske pripadnosti”, kao što tvrdi državna tužiteljka Šišević, već kritiku kontraverznih istorijskih interpretacija visokih sveštenika SPC, na osnovu kojih je autor izveo svoje zaključke o tome da oni promovišu nacionalizam, mržnju i indoktrinaciju, što su sve pitanja od izuzetnog opšteg interesa u mješovitoj etničkoj i vjerskoj sredini kakva je Crna Gora.

Ljudsko pravo na slobodu izražavanja omogućava iznošenje jakih vrijednosnih sudova, koji sadrže i dozu vrijeđanja, pretjerivanja i provokacije, dok god su utemeljeni u činjenicama. Da je to suština tolerancije i pluralizma u demokratskom društvu, koje počiva na debati, Evropski sud za ljudska prava je objasnio u stotinama svojih presuda, među kojima su i *Šabanović protiv Crne Gore i Srbije* (stav 36) i *Koprivica protiv Crne Gore* (stav 61) iz 2011. godine.

Imajući u vidu navedeno, ponovo ljubazno molimo da uzmete u obzir međunarodne standarde i donesete odluku da se obustavi prekršajni postupak, shodno čl. 157 Zakona o prekršajima (“Podnosilac zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka može odustati od zahtjeva sve do donošenja prvostepene odluke”).

S poštovanjem,

Tea Gorjanc Prelević, izvršna direktorica NVO Akcija za ljudska prava

Apelu se pridružuju sljedeće NVO:

Asocijacija Spektra

Centar za demokratsku tranziciju (CDT)

Centar za građanske slobode (CEGAS)

Centar za građansko obrazovanje (CGO)

Centar za demokratiju i ljudska prava (CEDEM)

Centar za istraživačko novinarstvo (CIN CG)

Centar za monitoring i istraživanje (CeMI)

Centar za obuku i obrazovanje Crne Gore

Centar za razvoj nevladinih organizacija (CRNVO)

Centar za ženska prava (CŽP)

Centar za žensko i mirovno obrazovanje ANIMA
Crnogorska LGBTIQ asocijacija Kvir Montenegro
Crnogorski PEN centar
Crnogorski ženski lobi
Crnogorsko filološko društvo
Društvo profesionalnih novinara Crne Gore (DPNCG)
ERA - Savez za jednaka prava LGBTI osoba na Zapadnom Balkanu i u Turskoj
Juventas
Media centar
PRIMA